

NAŠA MOČ

LIST ZA ČLANE VZAJEMNE ZAVAROVALNICE V LJUBLJANI

Izhaja dvanajstkrat na leto. — Celoletna naročnina za člane Vzajemne zavarovalnice Din 1.—, za vse ostale Din 16.—.

Izdaja: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva cesta 19, telefon 25-21 in 25-22.

LETNIK III.

JULIJ 1938

ŠTEV. 7

Dr. Alojzij Kuhar, Ljubljana:

Nauk zadnje krize: Ustvarimo močno Jugoslavijo!

Za nami so sedaj, hvala Bogu, hudi dnevi nevarne stiske, ki je Evropo pripeljala skoraj na ostrino nove svetovne vojne. Kar naenkrat in nepričakovano se je zbralo nad Evropo neurje, nad narodi pa je šel ledeni dih strahu pred bodočnostjo. Ti dnevi so sedaj za nami, pravimo, čeprav je nam še vsem tesno pri srcu in se nismo še mirno razgledali, kako je nastala vihra, iz kakšnih neznanih in znanih vzrokov se je rodila in kam ter za koliko časa se je odpodila za politična obzorja.

Po prključitvi Avstrije k Nemčiji 13. marca je imela stranka sudetskih Nemcev na Češkoslovaškem svoj letni občni zbor v Karlovih Varih. Na občnem zboru je imel zaključno besedo voditelj stranke sudetskih Nemcev, ki je prebral program stranke, razdeljen v osem različnih točk, ki so se vse tikale stališča nemške manjšine na Češkoslovaškem do češkoslovaške vlade in češkoslovaške države. Nekatere zahteve so bile tako hudega značaja, da so takoj imele najslabši odmev ne samo po Češkoslovaški, marveč po vsej Evropi, ki se je začudeno vprašala, če je Henleinu res samo za to, da si pribori za nemško narodno manjšino vse pravice, zapisane v božjem zakonu, ali če hoče dejansko iti dalje in razbiti češkoslovaško državo, v kateri tvorijo vsi Nemci skupaj samo 22%, torej nekaj več, kakor eno petino prebivalstva.

Stvar bi ne bila tako huda, če bi ostala omejena na notranjepolitični okvir češkoslovaške države. Narodne manjšine imajo svoje pravice. Tudi mi imamo narodne manjšine izven meja naše države, in je nam to vprašanje znano, predobro znano, da ne bi s simpatijami pozdravili vsako gibanje, ki naj bi narodnim manjšinam, kjerkoli na svetu žive, prineslo svobodno uživanje pravice, ki si jih ni izmislil človek, ampak ki so ukaz božjega in naravnega prava. Toda na žalost se je spor takoj prenesel na mednarodno polje. Nemška manjšina na Češkoslovaškem je takoj dobila vso oporo pri sosedni državi, ki si je, kakor je znano, med drugim dala tudi častno nalogo, da bo branila ljudi nemške krvi po vsem svetu, kjerkoli so zatirani. Tako je nastopila tudi politična napetost med nemško in češkoslovaško državo. A tudi ta bi se bila dala poravnati brez prevelikega razburjenja, da niso nastopili neodgovorni ljudje, ki so ta spor hoteli na vsak način razpihniti v evropsko vojno. Tik pred volitvami so se na Češkoslovaškem pojavili agitatorji in hujekači, ki so na vsak način hoteli povzročiti javne nemire, izgrede Čehov proti Nemcem in obratno Nemcev proti Čehom, da bi dosegli, da se pojavijo mlake človeške krvi, na katerih bi potem lahko razvneli bojne strasti. K sreči je bila češkoslovaška vlada toliko prisebna in češkoslovaški narod toliko discipliniran, da je tem poskusom napravil hiter konec s tem, da je bil poklican pod orožje en letnik rezervistov, ki je takoj vzpostavil red in zamajal mir po vsej deželi, v notranjosti prav tako kakor na mejah. V kolikor je grozila nevarnost bojnih zapletljajev od zunaj, je bila odstranjena z odločnim posredovanjem Anglije in Francije, ki sta brez oklevanja izpovedali voljo, da hosta branili neodvisnost češkoslovaške države. To je zadostovalo, da so se poskrili temni agitatorji in da so utihlele bojne težnje od zunaj. — Češkoslovaška vlada in miroljubna Evropa pa sta dobili sedaj potreben oddih, da se napetost po-

polnoma pomiri s pomočjo notranje zadovoljive nemških državljanov na Češkem in z utrditvijo mirovne fronte v Evropi. To bo delo bodočih tednov. Veseliti se moramo tako srečnega razvoja dogodkov in gre hvala zanj v prvi vrsti odločnosti Anglije, v drugi vrsti pa hladnokrvnosti češkoslovaške države.

Iz krize, ki je za enkrat za nami, pa moramo potegniti potrebne nauke, ki se nam, državljanom Jugoslavije, kar sami od sebe vsiljujejo. Da se češkoslovaška država ni izkazala tako močno utrjena in organizirana in da se češkoslovaški narod ni pokazal tako rodoljubnega, tako državotvornega in v službi svobodne domovine tako složnega in discipliniranega, bi preizkušnja, ki je prišla nanj, bila verjetno mnogo bolj boleča in bi češkoslovaška država bila manj odporna proti sunkom, ki so se nenadno pojavili. Strnjenost naroda in vera v državo in njeno moč pa ni plod enega samega dne, ampak sad vztrajne, načrtne vzgoje, ki je pri naših severnih bratih rodila to, kar smo zadnje dni občudovali, namreč hladno odločnost, braniti svobodo domovine z vsemi silami.

Naša jugoslovanska država je zaradi državniško modre in zelo spretno, po naših nacionalnih potrebah pomerjene in s stvarnimi zunanjepolitičnimi dejstvi računajoče zunanje politike dosegla takšen mednarodnopolitični položaj, da jo obdajajo okrog mirna in prijateljska ozračja in da se ji ni treba bati nobenih potresov. To je tudi naša velika sreča. Zahvaliti se moramo zanj sedanji vladi in ljudstvu, ki jo je s svojim zaupanjem podprlo, da je mogla to doseči. Toda bodočnost lahko skriva nepredvidene razvoje, kakor se to često dogaja v mednarodni politiki. Zato je neobhodno potrebno, da gre s srečno zunanjo politiko sporedno tudi dosledna državna vzgoja ljudstva, ki mora po določenem načrtu utrditi v nas vseh prepričanje, da se bomo konec koncev le sami borili za svojo svobodo, da si bomo morali le sami v močni, organizirani državi dati tisto obrambno sredstvo, ki bo najprej stalo na braniku naše svobode. Če to velja za vso jugoslovansko državo, je dvakrat res za njene obmejne pokrajine. Samo močna, utrjena država jih bo branila. To se pravi, ljudstvo, ki je s svojo brezpogojno vero v državo in s pripravljenostjo, da jo z vsemi žrtvami brani, dalo jugoslovanski državi svojo pravo vsebino.

To je nauk, dragoceni nauk, ki izhaja iz nedavnih dogodkov v srednji Evropi. Naj si ga zapišemo globoko v srce vsi, ki ljubimo svojo svobodo.

Anekdota. Tristan Bernard je prisostvoval vaji za neko svojo komedijo. Neki igralec je slabo razumel vlogo in pisatelj ga je na to opozoril. Igralec pa seveda pokonči, in začel se je prepri. Igralec zavpije: »Nikarte misliti, da znate vi vse najbolje. Vi si vse preveč domišljate in...« V tem trenutku pade igralcu v oko nekoliko prahu, ki ga je na odrih vedno dovolj. Seveda si je začel menciati oko in ni mogel nadaljevati. Pa mu pravi Tristan z vsó krotkostjo: »Najin vljudni razgovor bova nadaljevala, kadar potegnete bruno iz lastnega očesa« — in je odšel.

Trgovci! Oglašujte v »Naši moči«

Nj. Vel. kralj Peter II.,
pokrovitelj mednarodnega mladinskega tabora
v Ljubljani.
26.—29. junij 1938.

Sveti Florijan, varuj nas ognja noč ino dan!

Tako ste pravilno rešili majniško nagradno zlogovnico. Za knjižne nagrade so bili sledeči izžrebani:

Nande Železnik, tov. delavec, Verd 125, Vrhnikaja;

Jakob Mauser, posestnik, Potoke 3, p. Semič;
Janez Juvančič, ban. cestar, Lož 3 pri Rakeku;
Ignacij Cuderman, gostilničar, Tupaliče, p. Preddvor;

Pucelj Alojz, zastopnik, Ribnica 228 na Dol.;
Ramovš Jurij, železniki 36 nad Škofjo Loko;
Dover Marija, gospodinja, Ljubljana, Tyrševa
cesta 47;

Istenič Francka, delavka, Gor. vas 9, p. Gor.
Logatec;

Jelenko Anton, delavec, Ruše št. 26 pri Mariboru;

Čeč Viktor, potnik, Rožna dolina, Cesta XIX.
št. 18, p. Ljubljana-Vič.

Kakor je iz prednjega razvidno, je sreča vaših zelo muhasta. Cela vrsta srečnih izžrebancev je namreč takih, ki so že ponovno zadeli nagrado. Seveda jim to iz srca privoščimo. Je pa tudi dokaz, da pri žrebanju ravnamo vseskozi pravično.

Zelo prijazno. Gospod Petek: »Snoči sem v vaši gostilni izgubil stotak. Če ga boste našli, prosim, mi ga vrnite!« — Natak: »In če ga ne najdemo?« — »Potem ga pa obdržite.«

Fotografija. Pavle se je dal za ženin god fotografirati in ji je kot dar slovesno izročil svojo sliko. — »Toda, Pavle,« pravi ženica, »na suk-njiču imaš en sam gumb.« — »Hvala Bogu, na-poleđ si to vendar opazila,« je mirno odgovoril Pavle.

Ne vemo ne ure ne dneva ...

V zadnjem času je »KARITAS« izplačala cele zavarovane vsote ob smrti sledečih članov in članic:

Kosi Marija, Ljutomer 99;
Benčina Jožefa, Stražišče pri Kranju 2;
Kovač Pavel, Gaberje 7, Dol. Lendava;
Gregore Ivana, Ljubljana, Zvezdarska 4;
Krajšek Janez, Svibno 41, Radeče pri Zid. mostu;
Goričan Franc, Celje, Cesta na Dobravo;
Majner Jurij, Prnovšče 180, Radeče p. Zid. mostu;
Setinšek Rozalija, Razborje 20, Velika Loka;
Bonča Marjana, Hotovlje 3, Poljane;
Pompe Terezija, Šmarje 31, Sevnica ob Savi;
Furlan Terezija, Slap pri Vipavi;
Burkele Marjeta, Kaplja vas 44;
Anžur Marjeta, Vel. Preska;
Petan Neža, Stara vas 35, Videm;
Oreski Roza, Slakovec, Nedelišče;
Wieman Uršula, Dol. Počehova;
Kristan Jože, Gradec pri Litiji;
Dolene Frančiška, Stražišče 51;
Keršič Jože, Ljubljana, Moste, Društvena 7;
Primožič Antonija, Tržič, Na Blekah 11;
Črtanec Vid, Črnuče 22, Ježica;
Rome Marija, Ljubljana, Izanska 35;
Oman Helena, Vevče 54, Dev. Mar. v Polju;
Dvoršak Ivan, Maribor, Cvetlična 14;
Mlakar Alojzija, Iga vas, Stari trg;
Zamida Neža, Polhovica, St. Jernej na Dol.;
Loboda Agata, Ljubljana, Vodovodna 78;
Blazič Alojzija, Dobrovoce 83, Hoče;
Markovič Alojzij, Ljubljana, Galjevičeva 76;
Keber Franc, Šmartno ob Savi 41.

V maju 1938. je pristopilo v »KARITAS« 883 novih zavarovancev.

»KARITAS«

Profesorska. Profesor Klotfutar pride domov in vpraša, kaj bo za kosilo. Žena odgovori: »Leča«. Profesor pa: »Kakšna, konveksna ali konkavna?«

*

Dober nasvet. Ona: Bila sem pri zdravniku, ki mi je priporočil, naj grem v kopalnico. Svetuj mi, kam naj grem? — On: »Vsekakor k drugemu zdravniku.«

*

Za predujem. »Zakaj pa pretepaš sina? Saj vendar ni ničesar zagrešil.« — »Že res. A jutri je konec šole in bo prinesel spričevalo, pa mene ne bo doma, ker že nocoj odpotujem.«

*

Poslednje sredstvo. Sin splošno osovražena zakupnika davkov je dejal francoskemu generalu Lafayetteu: »Moj oče je tako bolan, da ne more ne stati, ne ležati, ne sedeti.« — Lafayette: »Potem ostane le še eno: da ga obesimo.«

*

Zavrakacija. Žena: »Danes zjutraj je tik pred menoj skočila čez cesto črna mačka. Kaj naj to pomeni?« — Mož: »Hm, kaj naj pomeni? Je pač hotela na drugo stran ceste.«

*

Vljuden natak. Gospod Krakar je govoval. Po stari navadi je povabil prijatelje z njih ženami vred v hotel na večerjo. Gostje so kmalu postali prav židane volje. Ko jih je opolnoči prijazno oko postave opozorilo, da ima tudi vsaka dobra stvar svoj konec, so se začeli razhajati. Gospa Julka je šele na cesti opazila, da ji manjkajo rokavice. Tekla je nazaj v sobo in začela iskati po stolih, pod stoli in tudi pod mizo. Natakar jo pri tem vljudno vpraša: »Milostljiva, ali morda iščete svojega soproga? Oprostite, on vas že zunaj čaka.«

2^a

Prof. dr. Vinko Šarabon:

Slovenci ob prevratu

(Nadaljevanje.)

Ker Italijani ob Soči niso dosegli nobenih uspehov, dočim so hiteli Nemci od zmage do zmage, je samozavest nemštva silno narasla. Že prej so bili Nemci črtali Belgijo iz zemljevidov, sedaj sta prišli na vrsto Srbija in Črna gora, a preko Turčije so vdrli Nemci celo doli v Mezopotamijo. Že ob pričetku vojne je cesar Viljem rekel, da morajo Slovenci izginiti iz Srednje Evrope, ker so Nemcem na njihovem pohodu do Trsta na poti; ker ni šlo, da bi Slovence enostavno poklali, s čimer bi bilo morda marsikomu ustreženo, je Viljem z vso resnostjo predlagal, naj se Slovenci izselijo v Maroko, ki ga je bilo treba seveda šele osvojiti, kar se je zdelo Nemcem precej lahko. In v onih dneh, ko je Italija vstopila v vojno, je Friedrich Naumann v knjigi »Srednja Evropa« odkrito napovedal smrt malim narodom, v prvi vrsti Slovincem, ker Nemci neogibno potrebujejo Trst in Reko! Še bolj brezobzirno so govorili avstrijski Nemci, ko so spomladi 1916 objavili svoje zahteve glede preureditve Avstrije po vojni: Nemški narod mora dobiti v Avstriji vodstvo in v parlamentu se mora usvariti nemška večina — Nemcev je bilo tedaj v Avstriji 36% vsega prebivalstva. V to svrhu naj se izločijo iz državnega zbora zastopniki Galicije, Bukovine in Dalmacije; te dežele naj se kratkoma podredijo vojaški upravi. Nemški jezik naj postane državni jezik in le nemščina naj bo v rabi v uradih, v prometu in pri vojaštvu. Brez znanja nemščine ne more nihče priti v nobeno javno službo; zato se mora po vseh šolah učiti samo nemščina. Končno so avstrijski Nemci zahtevali še bolj tesno zvezo z Nemčijo, od katere je bila Avstrija itak vsak dan bolj odvisna.

Avstrijskim Slovanom se je obetala torej žalostna usoda, če bi zmagali Nemci, nam Slovincem pa golova narodna smrt. Znamenja te bodočnosti so se hitro množila. Za novo šolsko leto so bile na primer prepovedane slovenske čitanke za srednje šole, ker so bile preveč »slovenske in slovanske«, na železniceh je bil uveden nemški službeni jezik

itd. Proti vsemu temu se nismo mogli braniti in se tudi smeli nismo. Parlament in deželni zbori so bili zaprti, časopisi so smeli prinašati skoraj le vojna poročila in spodbudne zgodbe z bojišč, morali so pa na vse pretege agitirati za vojna posojila, ki so jih razpisovali drugo za drugim. Brž ko se je drznil kak list napisati svobodnejšo besedo o notranji politiki ali pa celo dvomiti o upravičenosti nemških načrtov, je bil takoj od cenzure pobeljen. Taka so bila pri nas skoraj vna prva tri leta svetovne vojne, leta strahote, kakor jih je imenoval Ivan Cankar.

General Hötzen-dorf je tedaj doživel trenutek, na katerega je čakal že mnogo let: pojavila se je možnost, da si Avstrija priključi Srbijo. Hötzen-dorf je predlagal cesarju in zunanjemu ministru Burianu, naj se aneksija izvede, in je dejal, naj si Avstrija nikar ne pusti zapreti od Ogrske poti na Balkan: »Na Balkanu je bodočnost Avstrije«. Vztrajal je pri svojem starem prepričanju, da mora Avstro-Ogrska zediniti Jugoslovane. »V spomenici na cesarja in na Buriana je zapisal 30. decembra 1915 tele preroške besede: »Vem zelo dobro, da temu nasprotujejo vladajoči krogi na Ogrskem, ki se bojé za madžarsko nadvlado, ako anektiramo Srbijo, ter iz enostranskih razlogov nočejo videti, kar je popolnoma jasno, da se namreč narodno zedinjenje Jugoslovanov ne da zadržati in da je to zedinjenje le vprašanje časa. Če ne bomo tega zedinjenja sedaj mi sami in brez obotavljanja izvedli, se bo zaradi madžarske vladodržnosti neogibno uresničilo, proti nam, da se bodo vse jugoslovanske dežele odrgale od monarhije.«

Hötzen-dorf ni uspel, zmagal je Madžar Tisza, nasprotnik aneksije. Srbije niso anektirali, v naših jugoslovanskih deželah je pa ostalo vse pri starem.

21. novembra 1916 je umrl cesar Franc Jožef, prestol Avstrije in Ogrske je zasedel njegov pranečak Karel. Ta je dobro vedel, v kako težkem položaju se nahaja država, in je na vsak način hotel kakor hitro mogoče doseči mir.

Radio v službi naroda

Nobena panoga v tehniki ni deležna tako hitrega razvoja kot prav radijska tehnika. Dan za dnem lahko zasledujemo v časopisih poročila in vesti o novih iznajdbah in izumih, ki so življenjsko važnega pomena. Živimo v času, ko je človeštvo postalo tako rekoč nestrpno; nikoli mu ni dosti novic in nikoli pravočasno dospelih. Človek hoče biti na tekočem o vseh dogodkih, ki se gode po svetu. O tem ga pa more informirati edinole radio, ki sporoča vse novice (kakor hitro se zgodijo) v evet.

Radio pa ni samo za to tu, da bi oddajal edinole novice in poročila, temveč ima še drug smoter. Gojiti mora znanost in umetnost, da niti ne omenjamo glasbe, ki tvori tako rekoč glavni in pretežni del programa. Ne moremo dajati prognoze o tem, kaj vse bo še v svetu novega, o čem bo naloga radia seznanjati ljudi, poročamo pa lahko, kaj je radio že oddajal, kake stvari je že obravnaval. Ker nas zanima predvsem delo našega slovenskega radia, naj torej kratko označimo njega dosedanje delo.

V toku zadnjega časa je ljubljanski radio skušal ustreči v čim večji meri željam poslušalcev ter v raznih predavanjih in zabavnih večerih, prenosih in glasbenih točkah naših in tujih skladateljev skušal slovenskemu poslušalstvu dati vse, kolikor premorejo naše razmere. Ni gledal na izdatke, ki jih izvedba sodobnega programa tudi stane, pač pa je imel pred očmi cilj, zadovoljiti predvsem naročnike. Za bodoče je ljubljanski radio trdno odločen hoditi po tej poti, ki si jo je začrtal, in vstaviti v program predvsem take točke, od katerih bodo poslušalci res kaj imeli.

Tako je letošnja pridobitev novega radijskega komorskega zbora, ki je imel že nekaj zelo uspešnih koncertov v radiu, našla pri poslušalcih zelo ugoden odmev. Dne 10. marca t. l. se je vršila zelo posrečena oddaja za ameriški šolski radio družbe Columbia Broadcasting System, ko je 110 ameriških oddajnikov posredovalo sprejem petja Trboveljskih slavčkov 3 milijonom ameriških šolarjev.

Cilji in delovanje postaje odgovarjajo današnjim, sodobnim potrebam. Naloga vseh Slovencev pa je, da postajo v tem cilju podprejo. Zato naj nihče ne okleva ter naj se čimprej prijavi kot radijski naročnik.

Počitnice so tu!

Šli boste na morje, v zdravilišča in letovišča, na potovanja. Ali veste, da vaših stanovanj nobena ključavnica dovolj ne varuje pred zločinsko roko vlomilcev in tatov? Edino pametno ukrenete, če takoj sklenete zavarovanje zoper vlomsko tatvino pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani. Obrnite se na krajevnega zastopnika!

Bodite previdni, kadar s tujimi zastopniki govorite o zavarovanju!

V šoli. Učitelj: »Tonček! Kateri čas je to sneži?« — Tonček: »Zima, gospod učitelj.«

*

Zakonske »ljubeznivosti«. Mož (v prepiru z ženo): »Rajši bi imel v hiši trobento kot tebe!«

Žena: »Trobento? Trobenta ima vendar močnejši glas kot jaz!«

Mož: »Že res, a trobenti lahko ustnik odvezamem.«

Temeljito

prati se pravi:

perilo zaupati blagemu Schichtovemu terpentinovemu milu. Schichtovo terpentinovo milo razkroji nesnago temeljito in prizanesljivo in ohrani perilo dolgo časa kot novo.

SCHICHT^{OV} TERPENTIN^{OV} MILO

pere bleščeče belo!

Urednik kramlja

Mnogim vpraševalcem, zlasti onim iz Bohinjskega kota. Zadnje čase sem prejel celo vrsto vprašanj zaradi raznih samopomoči, ki imajo svoj sedež v Zagrebu. Vpraševalci navajajo najrazličnejše naslove teh samopomoči, tako da je težko ugotoviti, koliko jih je in kakšne so, oziroma kakšni ljudje se za njimi skrivajo. V »Naši moči« smo o samopomočeh ponovno pisali in še bomo, kadar bomo smatrali to za potrebno. Pošteno smo povedali, da smatramo samopomoči za škodljivce, ki jim ljudje naj ne nasedajo. Toda vi se obračate na mene sedaj, ko bi imeli od teh samopomoči kaj dobiti (in seveda ne dobite), niste me pa ničesar vprašali tedaj, ko ste se samopomoči zaupali in ji pristojbine plačevali. Če bi Vam bil takrat samopomoč odsvetoval, mi najbrž ne bi sledili in bi si mislili, da vam govorim zgolj zaradi »fovšije«. Mislim, da ste se sedaj o dobroti teh samopomoči vendar le dovolj prepričali. Sedaj je vaša dolžnost, da povsod poveste, kaj ste doživeli, in ljudi svarite. »Naša moč« bo rada objavila vsak primer nesolidnega poslovanja samopomoči, le točno nam ga morate popisati in napisano z listinami podpreti.

C. M. — Ptuj. Vi ste eden tistih redkih, ki menijo, da je nastopil zgodovinski trenutek, ko življenjski razvoj in gospodarski položaj zahtevata nov način ljudskega samopomaganja v obliki samopomoči. Misel seveda ni Vaša, temveč ste jo v svoje pismo skoro dobesedno prepisali iz tovrstnega članka, ki je izšel v nekem slovenskem dnevniku in ki je izražal samo mnenje enega izmed vodilnih oseb samopomoči »Jednota«. Vi ste tako značilen primer slovenskega človeka, ki veruje, da mu je iskati odrešenja povsod drugod, samo ne v lastni narodovi življenjski sili. Zato naši ljudje tako radi nasedajo praznim obljubljam in se vdajajo ničevnim nadam, mesto da bi gradili in podpirali to, kar je iz domačih tal vzrastlo in se skozi desetletja izkazalo kot koristno. — Ko zabavljate čez obstoječe prave zavarovalnice, se kažete v vlogi onih žalostnih junakov, ki brez razlogov in

krivično blatijo vse — tudi to, kar je plemenito — samo zaradi tega, da igrajo v svoji družbi neko vlogo, sicer bi jih v njihovi majhnosti nihče niti ne opazil. Naše narodno gospodarstvo pa potrebuje mož, ki nesebično in pravično posvečajo svoja življenjska izkustva in svoje znanje rasti in gradnji. — Izprašajte si v tej smeri svojo vest, nato pa se še oglasite.

Raznim dobrim svetovalcem! Pač malo-kateri časopis se lahko pohvali s tako živahnim odzivom čitateljev kot »Naša moč«. Z vseh strani prihajajo pisma in urednik bi imel samo z odgovori lahko polne roke dela. Zato moram predvsem prositi oproščenja one, ki se morda hudujejo, ako niso dobili odgovora. Mnogim namreč odgovarjam v splošnih člankih, da so tako tudi drugi deležni pouka v stvareh, ki so vpraševalcem nejasne. — So pa taki, ki mi svetujejo najrazličnejše glede vsebine »Naše moči«. Da navedem samo nekatere: »Naša moč« naj bi prinašala pregled političnih dogodkov, zdravniško, pravno in kmetijsko posvetovalnico, razgled po svetu, zanimivosti iz področja tehnike, naj bi se več zanimala za obrtnike, naj bi prinašala cene poljedelskih pridelkov in živine, naj bi propagirala zadružništvo itd., itd. Kdor je naš list od začetka pridno čital, bo vedel, da smo se vseh teh vprašanj že dotaknili. Treba je imeti pri tem dvoje pred očmi: da je naš list glede obsega ozek in je mogoče pač le omejeno število člankov objaviti in da imamo za vsa prej naštetja vprašanja strokovne liste, katerim »Naša moč« ne mara hoditi v zelnik. Zato objavljamo samo take članke, ki morejo vsakogar zanimati, ne spuščamo pa se v podrobnosti, ki zanimajo navadno le strokovnjaka. Tudi v bodoče bomo gledali, da bo list pester in zanimiv. V tem pogledu bom pa za vsak resen nasvet hvaležen.

V. T. — Ribnica. Da ste Ribničani glede brihnosti razred zase, to je splošno znano. Zato mi je povsem umljivo, da ste za požarno zavarovanje svojega poslopja najprej zahte-

Marija Brenčič:

Gasilska

Mirne doline objela je noč.
Bliski utrinjajo se nad vrhovi —
v svitu ognjenem vzžare nam domovi.
V vasi razlega se klic: »Na pomoč!«

Pogubonosni je plamen objel
kočo, kjer hranil je borno lastnino
kmetič, ki noč je in dan za družino
delal in trpel, skrbel in živel — — —

V uri bridkosti pomaga mu vsak;
dobra izkažejo srca se zlata:
silen v ljubezni do svojega brata
vstane slovenski gasilec — junak!

Hujši človeštvu še ogenj preti:
iskre zavisti hinavsko grozijo,
da blagostanje nam upepelijo —
plamen sovraštva nam srečo kali.

Bratje gasilci, stopimo na plan!
Ognja pogubnih moči se ne bojimo;
hrabro bojujemo se, smelo zapojmo:
»Bog nam pomagaj — in sveti Florijant«

„Karitas“ izplačala dvojno zavarovalno vsoto

Ljudskemu zavarovanju »KARITAS« se iskreno zahvaljujem za izplačilo dvojne zavarovalne vsote ob smrti moje rednice Gumzer Ivane, ki je podlegla hudim opeklinam. — Zavarovanje »KARITAS« vsakemu toplo priporočam.

Maribor, 9. junija 1938.

Puhirš Leopoldina l. r.
tov. delavka, Maribor, Trdinova 18.

»Rano na glavi vam bom najprej izmil, nato pa obvezal. Ali je morda storilec mislil, ko vas je napadel, na vaš denar?« — »Dat« — »Pa bi ga spoznali, če bi ga sedaj videli?« — »Seveda, saj je bila moja žena.«

Dragi mladi prijatelji!

Nekaj se je moralo zgoditi: ali vam je na koncu šolskega leta šola delala tako hude preglavice, ali pa ste se v pomladnem soncu tako polenili. Tokrat bi namreč vaše odgovore lahko seštel na prste štirih rok. Sploh opažam, da ste navdušeni za zlogovnice in križanke in druge rebuse, a za drugačne nagradne naloge vam ni kaj prida mar. Saj je tako, ne? A jaz sem neizprešen. Za rešitev zlogovnice ni treba bogve kaj brihtnosti, treba pa je razumnosti in samostojnosti pri nagradnih nalogah. Zato bom tudi danes zastavil nagradno vprašanje. Prepričan sem, da mi boste tokrat vsi navdušeno odgovorili. Čujte tedaj!

Nekoč je bila strašna vojna. Narod in države skoro celega sveta so si napovedali boj na nož. Milijoni najboljših mož in fantov so v krvavi vojni grozno trpeli, umirali ali pa so izgubili svoje zdravje in moč. V tistih nečloveških letih je bil slovenski narod skoroda zapisan smrti. A božja dobrotta ga je ohranila. Ne le to. Naš narod je po tisti vojni zaživel novo svobodno življenje v veliki svoji Jugoslaviji. Vas takrat še ni bilo na svetu. Ko ste zagledali luč sveta, je okoli vas sijala sama svoboda, in niti slutiti ne morete, kako hudo je bilo našemu narodu pod tujčovo peto. Letos poteka že 20. leto, odkar smo Slovenci državljani svoje lastne jugoslovanske države. Za to slovesno priliko mi boste napisali nagradno nalogo z naslovom:

Zakaj ljubim Jugoslavijo?

Vsakdo naj napiše tako, kot res sam misli. Morda bo ta ali oni odgovor napisal v obliki pesmice. Takí odgovori bodo še posebno dobrodošli. Zelo dobre odgovore bom nagradil in jih objavil v »Mladi moč«, da bodo tudi drugi ob vaši otroški besedi našo državo še bolj vzljubili. Na delo sedaj in mnogo sreče vam želim!

Hm, kaj pa z nagradami za majniško nalogo? Vprašal sem vas, kateri mladinski list imate najrajši. Seveda je večina rekla, da »Mlado moč«. Zdi se mi, da je v teh odgovorih bilo malo hinavščine. Mislili ste si pač: najbolje, da pohvalim »Mlado moč«, sicer bo brat Ivo užaljen. Jaz pa vseeno vem, da imate druge časopise še rajši, ker so večji in lepo poslikani. Ali ni tako? Nekateri so pa vseeno odkritosrežno zapisali, da imajo tudi druge časopise radi, posebno »Lučko«.

Da ne bi bilo zamere, sem dal vse vaše odgovore v žreb in ta je odločil nagrade sledečim:

Debeljak Jože, učenec III. razr. ljudske šole, Vince 32, p. Sodražica;

Lupše Jakob, učenec 4. razreda ljudske šole, Trnovo 12, p. Laško;

Premzl Neža, I. razr. višje nar. šole v Cirkovcah pri Pragerskem;

Rebernik Ladislav, 8. razr. okoliške šole v Celju.

Objubil sem vam, da bom objavil še nekaj pesmic o naših mamicah. Evo vam eno, ki jo je zaokrožila vam že dobro znana Marija Brenčičeva:

Mamica moja

Mamica moja nikoli ne joka,
kadar je žalostno njeno srce;
mamica moja nikdar ne počiva,
ko so utrujene njene roke.

Mamica mene nikdar ne tolaži,
kadar me hoče posiliti jok;
nikdar ne daje mi naukov drugih
kakor edino: »Potrpi, otrok!«

In če skeleča bolešt me premaga,
da v zatajenih solzah zadrhtim,
skloni nad mano se in zašepče:
»Vem, da trpiš — glej, jaz tudi trpim!«

Takrat zapojem — a solze pekoče
kapljajo, kapljajo v moje srce...
Kolikokrat pa na tihem zajočem,
mamica zvedeti nikdar ne sme!

H koncu pa še nekaj! Počitnice so tu in na vse konce in kraje se boste razleteli. Eni boste šli taborit, drugi si boste šli svoje zdravje krepit na morje, zopet tretji — in teh bo pač večina — boste ostali doma in pomagali svojim staršem ali pa se svobodno podili po domačih logih in dobravah. Mnogo vas bo šlo v Ljubljano na veliko mednarodno prireditev, ki ji je sam naš ljubljeni mladi kralj za pokrovitelja. Marsikdo izmed vas bo šel na veliko sokolsko prireditev v bratsko zlato Prago. Eno si zapomnite: Kjerkoli boste hodili, povsod varujte ugled našega slovenskega naroda in naše Jugoslavije! To pa boste zmogli le, če boste zlate nauke, ki vam jih daje dom in šola, imeli vedno pred očmi.

Iz srca želi vsem v počitnicah polno veselja in zdravja

vaš

brat Ivo.

25. julija 1850 se je rodil v Smartnem pri Cerklah na Gorenjskem Bedenek Jakob; pozneje je bil tiskarski korektor v Ljubljani in tudi urednik »Slovenca«. Dal nam je zgodovinsko povest »Od pluga do krone«, kjer opisuje življenje našega učenjaka Vege; od njega imamo tudi prevod »Revčka Andrejčka«. Umrl je l. 1916 na Dunaju.

27. julija 1865 se je rodil v Novem mestu Mlečnik Angelus, bogoslovec in čebelar; umrl je 27. okt. 1931 v Ljubljani. Bil je gvardian v Kamniku in dvakrat provincial. Izdal je molitvenik »Popotni tovariš«, pisal je v »Rimskega katolika«, v »Cvetje z vrto sv. Frančiška« in v »Slovenskega čebelarja«.

28. julija 1897 je umrl v Ljubljani Kersnik Janko, slovenski pisatelj; rojen je bil 4. sept. 1852 na Brdu pri Lukovici. Več o njem smo pisali lani.

30. julija 1838 se je rodil na Moti pri Ljutomeru poznejši goriški nadškof in kardinal Jakob Missia. Od l. 1884 do l. 1897 je bil knezoškof v Ljubljani.

31. julija 1908 je umrl v Trstu geograf in zgodovinar Janez Jesenko; rojen je bil 7. okt. 1888 v Poljanah na Gorenjskem. Bil je profesor v Gorici in v Trstu. Izdal je več slovenskih zgodovinskih in zemljepisnih učnih knjig. Prevedel je Goldsmithov roman »Župnik Wakefieldski«. »Svoje premoženje je zapustil za dijaške ustanove in za krajevne dobrodelne namene.«

Prof. dr. Vinko Šarabon.

Brhka Gorenjka v narodni noši.

Narodna noša je neskaženi izraz smisla za lepoto, ki živi v narodu. Zato oblecimo narodno nošo ob sleherni slovesni priliki.

V 106.000 izvodih

je izšla pričujoča številka »Naše moči«. Naklada se je tedaj od prejšnjega meseca povečala za celih 1000. Kateri drugi list se lahko ponaša s tako naklado? Nobeden. Zato pa podjetja, ki računajo z veliko močjo reklame, oglašujejo v »Naši moči«, ki ponese glas o njih v sleherni slovensko vas pa tudi med brate Hrvate in Srbe ter med številne naše izseljence. Obrnite se na upravo »Naše moči«, kjer dobite vsa pojasnila glede cen oglasov.

Slaba vest. »Očka, smem iti danes v kino?« — »Zakaj pa prav danes?« — »Veš, očka, jutri bomo dobili spričevala.«

Razdrta zaroka. »Kaj čujem! Ali ste res razdrli zaroko z gospodično Vero? Zakaj pa?« — »Da, zaradi njene papige. Kadarkoli sem odhajal iz hiše, je žival vpila za menoj: »Riko, pridi spet kmalu!« — »No, ali je to kaj tako hudega?« — »Hudega ni nič, samo meni ni ime Riko temveč Silvo.«

Domača naloga. Učitelj vpraša Ceneta: »Zakaj si pa v domači nalogi napravil za vsakim stavkom vprašaj?« — Cene: »Zato, ker nisem vedel, če so stavki prav napisani.«

Na napačni poti. Sprevodnik (nekoliko vinjenemu potniku): »Kaj pa vi tu delate. Vozni listek se glasi za Celje, mi pa peljemo na Gorenjsko?« — Potnik: »Ni zlomek! Ali ste strojevodji že povedali, kako ga je polomil?«

Resničen razgovor. »Kako pa kaj gre tvoja trgovina?« — »Zanič, čisto zanič! Iz svojega moram doplačevati.« — »Hm, potem pa rajši opusti trgovino!« — »Zlomka, od česa bom pa potem živel?«

Lov na tigre. Gospa Wright dobi brzojavko: »Vaš sin pri lovu na tigre smrtno ponesrečil.« — Ona odgovori: »Pošljite truplo!« — V nekaj dneh je dobila zaboj s tigrovim truplom. Ona spet brzojavi: »Ne tigre, sina mi pošljite!« — In je dobila odgovor: »Sin v tigru.«

Lovska. Nedeljski lovec v veseli družbi pripoveduje svoje čudovite doživljaje. Vsi ga napeto poslušajo. »Ali to, kar sem doživel v Kanadi, prekaša vse. Lovili smo race. Strašno mrzlo jutro je bilo. Prišel sem do nekega velikega jezera. Na njem je bila cela truma divjih rac. A revce so imele vse nožice zamrznjene v ledeno jezero.« — »No, in?« — »Ustrelil sem, race so se splašile, vzletele in — odnesle jezero s seboj.«

